

EDITORIAL

CÂTEVA PRECIZĂRI

Reamintim onoraților cititori că revista YOGA SPONTANĂ inaugurează o FORMĂ NOUĂ de comunicație și de informare în domeniul CULTURII ȘI SPIRITUALITĂȚII UNIVERSALE, întrucât în concepția noastră, acest vast patrimoniu al umanității este un bun al tuturor și nu este rezervat doar erudiților și savanților. Dorința pe care o exprimăm astfel este ca, prin intermediul acestei reviste, el să devină accesibil maselor largi de cititori.

După cum veți putea constata din paginile revistei, aceasta nu tratează cu precădere nici problema yoga și nici nu e circumscrisă spiritualității indiene sau orientale, ci îmbrățișează, așa cum ne-am propus, cultura spirituală universală.

Yoga¹⁾ este instrumentul unirii spirituale între conștiința individuală și ceea ce marele psiholog Carl Gustav Jung numea inconștientul colectiv. Sub raport energetic, vehiculul unirii este energia secretă Kundalini care, prin noua metodă de YOGA SPONTANĂ poate fi trezită (activată):

- rapid (de la prima ședință);
- fără efort (prin simpla concentrare a atenției);
- fără pericol (nu există contraindicații de nici un fel în practicarea acestei noi metode de yoga).

YOGA nu poate fi însușită prin lecturi, și cu atât mai puțin din "lecțiile" predate de persoane neautorizate, de așa-zișii "maestri", de falșii guru.

YOGA înseamnă o trăire spirituală profundă și nu o parodie de exerciții gimnastice ori tehnici respiratorii. Cine nu a înțeles aceasta nu poate aspira să devină un YOGHIN.

În revista noastră veți afla lucruri surprinzătoare care vă vor modifica mentalitatea și vor deschide o cale spre imensul orizont al adevăratei spiritualități.

1) În sanskrită, cuvântul YOGA înseamnă UNIRE.

YOGA ȘI CREȘTINISM

YOGA ȘI RELIGIA - CĂI ALE UNIRII CU ABSOLUTUL

"Nu ești teolog dacă nu urmezi calea unirii cu Dumnezeu"(67)¹⁾

Mulți cititori se vor întreba ce legătură poate exista între cei doi termeni din titlu. Aceia care rezumă yoga la aspectele sale tehnice (poziții corporale și exerciții de respirație, ca în Hatha Yoga) vor fi surprinși să afle că, în sanskrită, "yoga" înseamnă "unire", mai precis unirea cu Dumnezeu, iar "religie" provine de la latinescul "religare", adică "a uni".

"Făpturile, încă din starea lor primordială, erau despărțite de Dumnezeu, îndumnezeirea, unirea cu Dumnezeu fiind scopul, împlinirea lor finală" (128). "Omul a fost creat ca să se îndumnezeiască, tinzând la unirea cu Dumnezeu" spunea Sf. Ioan Damaschinul (De fide orthodoxa II.12) (154). Sf. Grigore de Nazianz scria (Oratio XVI.9): "vor fi moștenitori ai luminii desăvârșite ... aceia care se vor uni în chip total cu Duhul total²⁾ și aceasta va fi, cred eu, Împărăția cerească" (71). "Toate creaturile sunt chemate la unirea desăvârșită cu Dumnezeu care se împlinește în sinergie" (126). "Unirea se desăvârșește în sinergie²⁾, într-o conlucrare a omului cu Dumnezeu" (227). Sf. Dionisie arată și el că această unire presupune "conlucrarea, acordul voințelor, deci libertatea" (126).

Spre deosebire, însă, de concepția cea mai răspândită, potrivit căreia unirea îndumnezeitoare nu poate avea loc decât după moarte, "în veacul care va să vină" (la Judecata de Apoi), dobândirea stării de yoga, obținută prin iluminare sau realizarea Sinelui, permite această unire chiar în timpul vieții.

Este oare posibil acest lucru? Lossky arată: "Sfântul Duh²⁾ dăruiește dumnezeirea persoanelor umane chemate să realizeze în ele unirea îndumnezeitoare - taină care se va descoperi în veacul viitor, dar ale cărei premise se arată încă în cei care se aseamănă cu Dumnezeu" (220-221). Sf. Grigore Palama (Omilia la Schimbarea la Față) scria: "Această experiență dumnezeiască este dată fiecăruia după măsura sa și poate fi mai mult sau mai puțin mare, după vrednicia celor care o simt" (250). "Cei ce sunt vrednici ajung să vadă Împărăția lui Dumnezeu venind cu putere (Marcu 9.1) încă din viața aceasta, precum au văzut-o cei trei apostoli pe Muntele Tabor" (250). Trăirea experienței îndumnezeirii

e relatată, spre exemplu, de Sf. Simeon Noul Teolog și, mai aproape de zilele noastre, de Sf. Serafim din Sarov (sec. al XIX-lea)(255, 257-258), în sfera creștinismului ortodox, pentru a nu mai vorbi de cazul clasic al ekstazurilor sfinților (de ex. Sf. Tereza) frecvent menționate în catolicism. Dar, după cum arăta Lossky, "puține persoane, chiar printre cele mai sfinte, ajung la această stare în viața pământească" (259).

Redusă la o simplă tehnică, yoga rămâne o tentativă moartă. Yoga nu poate fi despărțită de spiritualitate, căci unirea cu Dumnezeu e de neconceput în afara credinței. "Credința ... nu poate rămâne oarbă în persoanele care vin la unirea cu Dumnezeu, Duhul Sfânt²⁾ se face în ele principiul însuși al conștiinței lor ce se deschide din ce în ce realităților duhovnicești" (276). De aceea yoga e practică cu succes de către cei cu credință în Dumnezeu.

(va urma)

Tudor Dan

¹⁾ Toate citatele din acest articol (și cele ce vor urma) au fost extrase din excelentul volum "Teologia mistică a Bisericii de Răsărit" de V. Lossky, ed. Anastasia, 1993 (pagina este indicată în paranteză; sublinierile ne aparțin).

²⁾ Vezi articolul "Energia Kundalini - manifestare a Duhului Sfânt" care va apare în numărul viitor.

MEDICINA

MEDICINA AYURVEDICĂ (II)

(urmare din numărul precedent)

Una din diferențele majore între medicina ayurvedică și cea alopatică, constă în faptul că prima face referire la Karma și la rugăciuni. Tratatul Charaka Samhita amintește că medicina ayurvedică este de origine divină:

(...) Astfel, în timp ce oamenii virtuoși erau afectați de tot felul de boli, înțelepții plini de compasiune s-au strâns pe povârnișurile auspicioase ale munților Himalaya pentru a găsi o soluție la aceste rele. După o lungă deliberare, înțelepții au conchis că ajutorul nu putea veni decât de la Indra, Regele Nemuritorilor, care promise el însuși "știința vieții" de la Ashwini, medicii lui Dumnezeu.

Dar cine oare dintre înțelepți era destul de hotărât pentru a-l întâlni pe Regele Nemuritorilor la Curtea sa cerească? După o tăcere lungă și apăsătoare, cel ce a rupt în cele din urmă tăcerea și s-a oferit să facă demersul a fost înțeleptul Bharadwaja cunoscut pentru austeritățile sale.

Charaka Samhita relatează cum Indra, Căpetenia Zeilor, i-a dat Ayurveda lui Bharadwaja și acesta din urmă a fost primul care a răspândit pe pământ știința ei. Satisfăcuți de acest mesaj important, înțelepții au invitat șase mari notorietăți să clasifice aceste date și să alcătuiască un tratat. Un comitet de judecători a ales compilația unuia dintre ei declarând că lucrarea alcătuită de Agnivesa era cea mai bună și deci aceasta va fi de acum înainte textul oficial de referință în materie de științe medicale.

După cum arăta Charaka, cunoașterea Ayurvedei nu are început și a existat din toate timpurile. Să încercăm, deci, să-i aflăm locul în istoria indiană...

Înainte de năvălirea arienilor vedici prin nord-estul subcontinentului, în India au existat civilizații precum cea de la Mohenjodaro. De fapt, pentru unii arheologi, această civilizație s-ar putea datora unuia din primele grupuri de arieni sosiți în India acum patru mii de ani. Este greu de spus dacă această civilizație era de origine dravidiană sau asiriană ori babiloniană; oricare ar fi însă adevărul, modul de viață al acestui popor era foarte urbanizat, cu străzi largi, piețe publice, băi, canalizare. Din punct de vedere medical, se presupune că acest popor poseda deja un simț al igienei și cunoștințe medicale deloc neglijabile. Se pare că era cunoscută utilizarea medicamentelor de origine minerală; acest lucru era practicat și de dravidieni. În cultura dravidiană (prevedică) cultul lui Shiva, care se afla la mare cinste, era asociat unui sistem medical (Siddha) care folosea minerale precum mercurul, sulfurile, fierul, cuprul, aurul, arsenicul, dar și otrăvurile vegetale.

Civilizația dravidiană era puternic dezvoltată în sud, în podișul Deccan la miazăzi de Vindhya și în câmpiile din sudul Indiei. Aici, în Deccan au fost răniți Rama și Lakshmana, iar generalul maimuțelor, Hanumana, a zburat către nord, în Himalaya pentru a aduce de acolo planta medicinală care i-a salvat pe cei doi eroi. Împreună cu munții Himalaya, Deccanul și sudul Indiei reprezintă teritoriile indiene cele mai bogate în ierburi și minerale.

Omul a învățat încă de la începuturile evoluției sale să aplice medicina observând acțiunile curative ale naturii și practica animalelor și păsărilor. A văzut, de exemplu, cum câinii și pisicile foloseau diferite

ierburi pentru proprietățile lor emetice sau purgative; a constatat că păianjenul mesteca frunzele de *Plantago major* (pătăgînă) pentru a contracara efectul otrăvii, că mistrețul se îngrijea cu frunzele de iederă... În epoca vedică se foloseau doar ierburile de leac, iar omul avea obiceiul să le planteze pe un teren alăturat grădinii sale. Îngrijirea bolnavului era considerată un act sacru și era însoțită de rostirea mantrelor. Îmbinarea religiei cu medicina se datora învățăturilor deținute de rishi, posesori ai cunoașterii în acea perioadă. Rishi se retrăseseră departe de lume și singurul lor scop era căutarea cunoașterii.

Vechii arieni cunoșteau bine anatomia animalelor precum vaca, oaia, calul, datorită sacrificării acestora în scopuri sacre. Anatomia umană s-a dezvoltat în timpul războaielor dintre triburile și clanurile rivale, ceea ce a determinat oamenii din acea epocă să-și însușească tehnicile chirurgicale. Medicina indiană a atins apogeul chiar înaintea apariției lui Buddha, în sec. al VIII-lea î.e.c., când medicii indieni erau invitați la Jundishapur și Bagdad pentru a acorda consultații și a conduce spitalele. Studenții veniți de la Roma, din Grecia și din China soseau în India, atrași de această țară, pentru a studia aici artele și tehnicile care înflorea; astfel, medicina grecească și cea romană vor purta amprenta de neșters a influenței ayurvedice.

Aceste mărețe realizări au atins culmea în perioada lui Asoka¹⁾, atunci când cultura Indiei s-a răspândit peste ocean, către sud și de-a curmezișul munților, spre nord. Marea Indie (care includea Tibetul, o parte din insula Java, Sumatra la est și se întindea la apus până în Persia și aproape de țărmurile Greciei) nu s-a înstăpânit prin cuceririle sale militare sau pe calea comerțului ci datorită preoților și misionarilor care răspândeau cunoștințele și metodele terapeutice, atât pe tărâmul spiritual cât și pe cel fizic.

În secolul al VII-lea, studenții arabi au fost atrași de medicina ayurvedică, și majoritatea cărților ayurvedice au fost traduse în arabă. Se poate spune că sistemul medicinei Unani pe care îl folosesc arabii își are cu siguranță rădăcinile în India.

În timpul perioadei islamice până în sec. al XVI-lea, Ayurveda a suferit la rândul său influențele medicinei Unani și a celei europene.

Sub Imperiul Britanic, literatura și științele occidentale au impregnat India, iar Ayurveda a început să fie alterată; oricicine își zicea medic ayurvedic, făcând un secret din medicina ayurvedică... aceasta reprezentând, de fapt, pentru ei... un mister!

În timpul primei jumătăți a secolului al XX-lea, India și-a restabilit supremația în domeniul medical (ca și în altele), sub influența curentelor spirituale conduse de Tagore și Gandhi. Odată cu Independența, indienii au vrut, mai mult ca oricând, să reînvie era de aur a Ayurvedei. A avut loc un adevărat reviriment al Indiei în toate domeniile, și studiul limbii sanskrite prin intermediul Royal Asiatic Society a jucat un rol important în acest proces. India a știut să îmbine medicina modernă cu străvechea medicină ayurvedică și a ajuns astfel la un sistem care nu este cu nimic mai prejos de cele existente în alte țări ale lumii.

Bernadette Bonnefoi.

1) Unul dintre cei mai mari suverani ai Indiei care a domnit între anii 264 și 227 î.e.c. ; convertit la buddhism, el a stăpânit un vast imperiu.

ASTROLOGIE

CICLURILE COSMICE (I)

Începând cu acest număr al revistei, oferim cititorilor un serial care va dezvolta tema marilor cicluri ale evoluției.

Oamenii de știință definesc ca evoluție anorganică dezvoltarea universului fizic de la originea sa, în timp ce prin evoluție organică se înțelege dezvoltarea biologică a speciilor, de la formele unicelulare până la apogeul creației, ființa umană. Trebuie să admitem însă că în paralel cu evoluția speciilor ce a avut loc pe terenul unei lupte pentru adaptare și perfecționare biologică, s-a desfășurat și o evoluție a spiritualității, care a traversat momente de criză. Ea a fost teatrul înfruntării forțelor Binelui (pe care le definim ca elemente ce determină progresul spiritual) cu forțele Răului (înțelegând prin acestea tot ceea ce se opune evoluției spirituale). După cum arată cărțile sfinte provenind din epoci diferite în sfere culturale aparținând unor zone geografice diferite, în această înfruntare Divinitatea s-a manifestat, intervenind de câte ori a fost necesar, pentru a salva creația de la distrugere. Intervenția s-a făcut prin intermediul unor mari personalități ale vieții spirituale, în care înțelepții din antichitate au văzut manifestarea unor încarnări divine. În creștinismul primitiv al gnosticilor acestea erau desemnate ca eoni, în timp ce în hinduism erau numite avataruri.

Astronomii au descoperit fenomenul de precesie, adică rotația lentă a axei pământești, descriind un dublu con cu vârful în centrul Terrei. Datorită acesteia, Soarele, în mișcarea sa anuală, sosește la echinocții cu un mic avans în fiecare an, de unde și denumirea de precesie a echinocțiilor. Aceasta poate fi identificată ca deplasarea lentă, spre vest, a punctelor echinocțiale, produsă de mișcarea aproximativ circulară descrisă de axa terestră în jurul polilor eclipticii (= calea aparentă a mișcării Soarelui pe cer, înclinată sub un unghi de 23o27' față de planul ecuatorului pământesc).

Deplasarea progresivă pe ecliptică a echinocțiului vernal (de primăvară) - și a sistemului de coordonate cerești bazate pe acesta - durează circa 25.000 ani. Astrologii au divizat ecliptica, începând de la punctul vernal, în 12 sectoare de 30o (semnele zodiacale), purtând fiecare numele unei constelații. Parcurgerea unui semn zodiacal durează aproximativ 2.000 de ani. Polul nord al axei terestre, orientat acum către steaua a din Ursa Mică (steaua polară) se afla, cu 4.000 de ani în urmă, îndreptat spre steaua a din constelația Dragonului; peste circa 12.000 de ani el va fi orientat către steaua Vega din constelația Lira.

Corespunzător fenomenului de precesie, un ciclu cosmic complet cuprinde 12 perioade sau ere, denumite după semnul zodiacal.

Era Gemenilor

(c.6000 - c.4000 î.e.c.)

Această eră a fost perioada de afirmare a hinduismului timpuriu. Ea a stat sub semnul lui Rama, a șaptea încarnare a lui Vishnu¹), manifestată prin nașterea a două perechi de frați: Rama și Lakshmana, pe de o parte, Satrugna și Bharata, pe de alta. Rama însuși a avut doi fii gemeni: Lav și Kush (ceea ce concordă cu numele constelației în care se afla Soarele). Lav a mers în Rusia (de unde și numele de "slav"), în timp ce Kush s-a dus în China ("Kushan" era numele vechi dat chinezilor). Cele două principii divine s-au mai încarnat ca Buddha și Mahavira, apoi ca Adi Shankaracharya și Gnyaneshwara. În alt avatar ei au fost Hassan și Hussein, cei doi fii ai Fatimei și ai lui Hazrat Ali.

Rama și frații săi s-au încarnat în Treta Yuga. În vremea respectivă a fost deschisă a patra chakra cosmică (Adi Anahath) în Virata.

Era Taurului

(c.4000 - 2000 î.e.c.)

Eonul care a guvernat-o a fost al optulea avatar, Krishna, stăpânul vitelor (Govinda). Epoca sta sub semnul taurului (Apis, ori taurul sacru Mnevis din Heliopolis, asimilat lui Ra), al vacii sfinte (Hathor, la egipteni; Surabhi ori Kamadhenu, la indieni, sau alte ipostaze venerate în alte culturi), ori al vițelului de aur (la evrei; vezi Exod 32.4), adică al credințelor politeiste care au precedat monoteismul iudaic.

Despre Krishna se spune că a trăit la sfârșitul Dvapara Yuga (Enciclopedia Universalis, Paris 1968, vol.9, p.711), considerată de unii autori a se fi încheiat în anul 3102 (H.Zimmer, Introducere în civilizația și arta indiană, Editura Meridiane, București 1983, p.147). "Potrivit tradiției, Krishna a trăit în mileniul al patrulea înainte de Christos" (La grande encyclopédie, H.Lamirault et Co. ,Paris, vol.21, p.647). În vremea sa a fost iluminată a cincea chakra (Adi Vishuddhi) a Ființei Cosmice.

Era Berbecului

(c.2000 - 1 î.e.c.)

Perioada s-a caracterizat prin apariția iudaismului monoteist, marcat de personalități spirituale de talia lui Avraam (sec. al XVIII-lea) și Moise (sec. al XIII-lea). Pe plan general, ea a însemnat manifestarea principiului universal de maestru spiritual (Adi Guru Dattatreya). Într-adevăr, în afara celor doi mari profeți evrei, înaintea erei creștine s-au încarnat Zarathustra (sec. VII sau VI), Lao Tzî (sec. VI), Confucius (sec. VI), Socrate (sec. V). Simbolul berbecului (sau al mielului pascal) apare ca obiect al sacrificiului în loc să fie venerat ca în era precedentă, ceea ce semnifică o reacție împotriva credinței din epoca anterioară. Un alt exemplu în acest sens este cultul lui Mithra, cel care a înjunghiat taurul mitologic.

Era Peștilor

(1 - c.2000 e.c.)

Aceasta a corespuns apariției și răspândirii creștinismului. Se știe că peștele era semnul secret de recunoaștere al primilor creștini. În limba greacă, Ichthys (= pește) este compus din inițialele frazei Iisus CHristos Theou Uios Soter (= Iisus Christos Fiul lui Dumnezeu, Salvatorul). Dar el era, și în hinduism, simbolul Salvatorului (prima încarnare a lui Vishnu, ca pește, care l-a salvat pe Manu - echivalentul lui Noe - de la potop). Christos a ales primii ucenici dintre pescari cărora le-a spus: "Vă

voi face pescari de oameni" (Matei 4.19; Luca 5.10). În Kashmir e venerat Matsyendranath (= Pescarul) care e identificat cu Boddhisattwa Avalokiteshwara, despre care se spune că a obținut starea de Yoga după ce s-a transformat în pește. Simbolul unirii (Yoga) se regăsește în reprezentarea zodiacală a semnelor, sub forma a doi pești ce alcătuiesc un cuplu. Grecia antică a cunoscut și ea simbolul delfinului salvator (naufraziul lui Antion).

Venirea pe pământ a lui Iisus, în vremea întunecatei vârste de fier, Kali Yuga, a corespuns - în planul cosmic al lui Virata - cu deschiderea la scara întregii Creații a celei de-a șasea chakre (Adi Agya).

În numărul următor va fi prezentată tranziția la ultima etapă a ciclului cosmic, era Vărsătorului. Există toate motivele să credem în contemporaneitatea acestui mare eveniment.

Dan Costian

1) Încarnările lui Vishnu vor face subiectul altei părți a serialului nostru, când va fi expusă teoria indiană asupra ciclurilor.

DICTIONAR

CORPUL NOSTRU ENERGETIC (I)

CANALELE DE ENERGIE

În Extremul Orient, încă din vremuri îndepărtate, oamenii atribuiau existența, în corpul uman, a două aspecte energetice, pe care le numeau Yin și Yang, primul fiind considerat a avea un caracter feminin, iar al doilea masculin. Aceste energii circulă printr-un ansamblu de trasee energetice, cunoscute în acupunctură sub numele de meridiane. Acestea leagă între ele o serie de centre energetice, care pot fi stimulate. În acest scop, acupunctorii folosesc ace fine, sau aplică surse termice, ori ulei de muștar, care produc o iritare locală. În presopunctură stimularea se obține prin apăsare (masaje).

Simplificând lucrurile, vom distinge:

- canalul energetic stâng numit, în yoga, Ida nadi (nadi înseamnă "râu"), considerat a fi canalul lunar, al energiei feminine (Yin);
- canalul energetic drept, pe care yoghinii îl numesc Pingala nadi, sau canalul solar, al energiei masculine (Yang).

Hatha Yoga (ca și tehnicile medicinei extrem-orientale amintite mai sus) folosesc exclusiv aceste canale, încercând să restabilească echilibrul lor energetic. De fapt, numele acestei forme de yoga provine de la canalele laterale: Ha (Soare), Tha (Lună).

Canalul stâng (Ida nadi)

Este canalul "rece" și caracterizează persoana letargică, apatică, care se complac în visare, sunt legate de amintiri, au o fire emotivă, romantică, plâng cu ușurință (adeseori se înduioșează de propria persoană), sunt dominate de alții, care le fac să sufere. Este canalul trecutului, al dorinței și al afectivității.

Sub raport anatomic, Ida nadi este reprezentat de sistemul nervos simpatic stâng.

Canalul drept (Pingala nadi)

Este canalul "cald" și corespunde tipului activ, care nu poate sta locului, bine ancorat în realitate, critic, ironic, uneori arogant și chiar agresiv, îi domină pe ceilalți și îi face să sufere. Asemenea oameni își fac neconștient planuri de perspectivă, căci acesta e canalul viitorului, al acțiunii.

La nivelul sistemului nostru nervos, Pingala nadi își află expresia în lanțurile ganglionare ce alcătuiesc partea stângă a simpaticului.

În realitate, cele de mai sus reprezintă tipurile caracteriale extreme, pe care psihologii le denumesc introvertit (Ida), respectiv extrovertit (Pingala). Ființa umană oscilează între cele două extreme, deci se află, de regulă, într-o stare de dezechilibru, asemenea unui pendul situat într-o poziție diferită de cea verticală. Dezechilibrul energetic intern se traduce prin boli (somatice și psihice), stress, tulburări de comportament, abateri de la morală etc.

Din păcate, reflexologia, acupunctura și tehnicile înrudite (presopunctura etc.), ca de altfel și metoda Hatha Yoga, operează pe o bază limitată, căci nu pot avea acces la cea de-a treia componentă a sistemului nostru energetic: canalul central. Este suficient să privim planșele de acupunctură pentru a

constata că punctele și meridianele sunt situate lateral față de coloana vertebrală, interesând, așa cum am arătat, doar ramurile stângă și dreaptă ale simpaticului.

Canalul central (Sushumna nadi)

Acesta corespunde sistemului nervos autonom, cunoscut sub denumirea de parasimpatic. El controlează procesele ce au loc în mod automat, spontan, fără intervenția noastră, cum ar fi bătăile inimii, respirația, mișcările stomacului și ale intestinelor etc. Așa se explică și faptul că el nu ne este accesibil, nu se supune voinței noastre. Totuși, din cele arătate realizăm că îndeplinește un rol esențial, la nivel fiziologic. Dar nu numai atât.

Canalul Sushumna este sediul unei energii secrete, cunoscută doar de cei inițiați, fiind protejată, în marile religii, printr-un strict ezoterism. Yoghinii din vechime i-au spus Kundalini; Lao-Tzî o numea Tao; în Vechiul Testament era desemnată prin cuvântul Ruah (Duhul lui Dumnezeu), iar în Noul Testament prin Sfântul Duh; în creștinismul primitiv gnosticii o numeau nous, pneuma (suflu) sau apa vie, ca și templierii de mai târziu, etc.

Sushumna nadi este canalul prezentului și al echilibrului perfect, ce se dobândește prin trezirea (activarea) acestei energii secrete. Fenomenul activării a fost numit Realizarea Sinelui, Samadhi (în Yoga), Iluminare sau Nirvana (în Buddhism), Satori (în Zen), botez cu Duhul Sfânt sau a doua naștere (în Noul Testament), ekstaz (în creștinismul tardiv), Fana (în Sufism) etc.

Trezirea lui Kundalini, în metodele clasice de yoga ori în alte practici ascetice (Isihasm - în creștinism, Sufism - în Islam, Hasidism - în iudaism, meditație buddhistă, Zen etc.), presupun o renunțare totală la viața socială, retragerea în singurătate, tehnici ascetice, care cer din partea discipolului o mare putere de voință și, mai ales răbdare, căci parcurgerea etapelor necesare purificării desăvârșite durează zeci de ani, sau zeci de vieți... căci pentru cei ce cred în reîncarnările succesive, timpul este lipsit de importanță.

În anul 1970, SHRI MATAJI NIRMALA DEVI, născută într-o familie creștină din India, a pus la dispoziția omenirii o nouă metodă de activare a lui Kundalini. Numită SAHAJA YOGA (adică Yoga Spontană), metoda e perfect adaptată cerințelor omului modern, fiind caracterizată prin următoarele trăsături:

- rezultat imediat: activarea energiei Kundalini are loc chiar de la prima ședință, după cum au putut constata toți cei ce au participat la întâlnirile cu Shri Mataji din București: 8000 persoane în zilele de 16 și 17 octombrie 1990 (Sala Palatului), 5000 persoane la 21 iulie 1992 (Sala Polivalentă), 6000 persoane la 7 septembrie 1993 și la 2 septembrie 1994 (Sala Polivalentă);
- trezirea lui Kundalini se face fără efort, nu presupune exerciții preliminare sau poziții speciale, ci doar concentrarea atenției;
- procesul activării acestei energii nu atrage după sine nici un risc, neexistând contraindicații ori limitări în ce privește sexul, vârsta, starea de sănătate etc.;
- practicantul formei de yoga spontană duce o viață normală de familie și societate, fără a fi obligat la renunțări ori constrângeri de vreun fel;
- metoda nu necesită un regim alimentar deosebit, perioade de post ori cerințe igienice speciale;
- activarea lui Kundalini este perfect reversibilă; cei ce doresc să nu mai continue antrenamentul revin imediat la starea anterioară de dezactivare a energiei subtile;
- cei ce au dobândit Realizarea Sinelui, pot, după o scurtă practică, să activeze la rândul lor energia Kundalini la o altă persoană, la fel de simplu și de ușor.

Dr. C. Tudor

(în numărul viitor, despre centrele de energie)

ISLAM

HAZRAT ALI (I)

Ali a fost vărul și ginerele lui Mahomed, brațul drept al Profetului, care spunea despre el: "Ali este din mine și eu sunt din Ali".

Mahomed l-a caracterizat astfel: "Eu sunt Cetatea Cunoașterii și Ali este Poarta ei", indicând astfel că el este stăpânul chakrei Swadishtan (care e sediul Cunoașterii). Fatima și Ali s-au încarnat pentru a permite deschiderea aspectului stâng al acestei chakre.

După moartea lui Mahomed, mulți fanatici au vrut să preia religia în mâinile lor și să conducă Islamul spre fanatism, în ciuda faptului că Profetul îl indicase pe Ali ca succesor.

Copilăria

Ali s-a născut în anul 600 în incinta Kaaba, unde nimeni nu se mai născuse de la fondarea ei de către Avraam, cu mii de ani înainte.

Când a văzut lumina zilei, a zărit fața lui Mahomed care l-a luat în brațe și l-a mângâiat. Cel ce l-a îmbrățiat prima oară a fost Mahomed care a prezis atunci că pruncul se va ocupa de ultima sa baie, profeție care s-a îndeplinit.

Mahomed îl legăna pe genunchi și obișnuia să-i mestece hrana înainte de a i-o da. Adeseori îl culca lângă sine, iar Ali respira parfumul sfânt al suflului său și se bucura de căldura sa.

Ali era fiul lui Abu Talib, unchiul lui Mahomed care l-a apărut pe Profet de adversarii din Mecca. La vârsta de cinci ani, Mahomed și Khadidja, prima soție a Profetului, i-au propus lui Abu Talib - ținând seama de vârsta lui înaintată și de dificultățile sale materiale - să-l crească pe copil, ceea ce acesta a acceptat.

Ali a fost deci crescut împreună cu Zayd, fiul adoptiv al lui Mahomed și cele patru fiice, între care se afla Fatima.

Mai târziu, Ali scria despre copilăria sa următoarele:

"Mă ținea pe genunchii lui și mă strângea la piept pe când eram un copilăș. Îl urmam așa cum un pui de cămilă își urmează mama. În fiecare zi îmi dezvăluia una din calitățile sale, instruindu-mă și cerându-mi să fac așa. În fiecare an se retrăgea la Hira și nu putea fi văzut de nimeni, în afară de mine. Atunci nu exista decât o singură casă musulmană care adăpostea pe Trimisul Domnului, pe Khadidja și pe mine, care eram al treilea".

Una dintre primele revelații ale Coranului i-a cerut lui Mahomed să-și anunțe familia despre Mesajul divin.

Mahomed l-a pus pe Ali, care n-avea decât treisprezece ani, să pregătească cina, în timpul căreia Profetul a spus: "Dumnezeu mi-a cerut să vă chem la El. Care dintre voi mă va seconda atunci în această lucrare, pentru a-mi fi frate, delegat și urmaș ?"

Din toată adunarea, nimeni nu a rostit un cuvânt, și pentru că nimeni nu rupea tăcerea, Ali a fost cel care, cu impetuoșitatea celor treisprezece ani ai săi, a strigat: "O, Profet al lui Dumnezeu, eu te voi seconda !"

Mahomed i-a pus atunci mâna pe umăr, declarând asistenței:

"Iată pe fratele meu, pe delegatul meu, pe succesorul meu între voi. Ascultați-l și supuneți-vă lui !".

Viziunea

Într-o zi, pe când Mahomed își termina rugăciunile, Arhanghelul Gavriil a venit să-l caute pentru a-l conduce la Kaaba, unde l-a suit pe un cal numit Buraq. Acesta l-a dus mai întâi la Ierusalim, apoi în ceruri ei văzură printre luminile cerești inscripția: "Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu Cel Unic, Mahomed e Profetul Său și Ali mâna sa dreaptă".

Căsătoria dintre Ali și Fatima

Mahomed o iubea cu o dragoste nesfârșită pe fiica sa Fatima. Avea obiceiul să se ridice și să facă unul sau doi pași în direcția Fatimei, ori de câte ori o vedea venind spre el. O întâmpina mereu cu o bucurie neascunsă. Apoi, sărutându-i mâna, o făcea să șadă în locul lui.

Ali a fost cel căruia i-a destinat mâna ei. Căsătoria a fost celebrată cu mare fast, Mahomed insistând să se organizeze un ospăț. După ceremonie, Mahomed i-a reunit pe cei doi soți pentru a le acorda onțiunea, care niciodată nu mai fusese făcută la o altă căsătorie și care nu face parte din ritualul islamic.

Nașterea lui Hasan și Husein

După un an Fatima a dat naștere la doi fii, pe care Mahomed i-a numit, prin voință divină: Hasan (cel frumos) și Husein (micul frumos). Cei doi nepoți al Profetului erau încarnările lui Buddha și Mahavira. Mahomed a declarat că erau tinerețea paradisiului și nădejdea vieții sale, și a cerut tuturor musulmanilor să-i iubească.

Ali descrie Crearea universului și a îngerilor

El a scos universul din neant, l-a făurit din nimic, fără efort intelectual, nici experiență dobândită, nici mișcare, nici ezitare, nici premeditare.

A fixat sorocul lucrurilor, armonizându-le divergențele, percepându-le limitele, scopurile, cele asemenea și aspectele.

Apoi a degajat spațiile, distanțele, căile și cursurile cosmice și a făcut să curgă apele în valuri agitate și înalte; le-a încărcat pe aripile vânturilor furioase și ale furtunii dezlănțuite.

Apoi a poruncit vânturilor să trimită înapoi apele, să le înfrâneze și să le îmblânzească. Aerul și-a croit drum și apele s-au revărsat.

A creat apoi un vânt sterp în permanență, violent, de origine îndepărtată, pe care l-a pus să miște apa înaltă, să ridice valurile mărilor. Aceste vânturi au agitat puternic apele, le-au împrăștiat în spațiu și le-au amestecat năvalnic.

Apoi, din aceste valuri dezmembrate și înspumate, înălțate în aerul liber și în cosmosul deschis, a făurit șapte ceruri din care cel mai de jos e făcut din aburii condensați ai valurilor și cel mai înalt dintr-un acoperiș inaccesibil și dintr-o boltă sublimă care plutesc fără sprijin și fără îmbinare.

A împodobit atunci galaxiile cu astre și stele strălucitoare. Într-un firmament înstelat și mișcător, Dumnezeu a făcut să se rotească un Soare orbitor și o Lună scânteietoare.

Apoi a degajat înaltele ceruri pe care le-a populat cu îngeri de toate categoriile: unii prosternându-se fără a îngenunchea, alții îngenunchind fără a se ridica, alții în rânduri strânse sau slăvind-L pe Dumnezeu fără a osteni; ei nu sunt supuși somnului, distracției spiritelor, oboselii corpului sau inadvertenței uitării.

Unii sunt deținătorii și confidenții revelațiilor Sale, purtătorii de cuvânt ai trimișilor, executanți ai decretelor și poruncilor; alții sunt protectorii adoratorilor Săi, ori păzitori ai porților Paradisului.

(urmare în numărul viitor)

Djamel Metouri

ISTORIE

ISTORIA ZEN (II)

(urmare din numărul precedent)

După ce l-a părăsit pe al Cincilea Patriarh, Huei-Neng s-a retras departe de lume timp de șaisprezece ani, trăind ca pustnic sau integrându-se diferitelor comunități de țărani, de negustori, de vânători, fără a lăsa să se vadă nimic din profunzimea sa interioară.

Ulterior a hotărât să pună capăt vieții sale retrase și s-a dus la Canton spre a propovădui Legea.

Confruntat cu marea lui înțelepciune și măiestrie în interpretarea Sutra, maestrul buddhist local Ying Tsong, a recunoscut în el pe al Șaselea Patriarh și a invitat pe toți discipolii săi să-l urmeze pe Huei-Neng.

Al Șaselea Patriarh a început atunci să-i călăuzească pe căutătorii ce veneau cu fiecare zi mai mulți, pentru a-i cere sfatul sau lămurirea învățăturilor lui Buddha.

Huei-Neng le răspundea mereu așa încât să le distrugă conceptele sau construcțiile mentale aflate în derută, și să-i apropie de calea de mijloc pentru a-i face să obțină Realizarea.

"Numai așa poate fi percepută Doctrina de Mijloc" le spunea el, reluând o noțiune taoistă.

Celor mai apropiați discipoli le preda această metodă pentru a o perpetua, astfel încât ea a devenit baza învățaturii Zen: "Când vi se pune o întrebare în forma afirmativă, răspundeți prin negativ, și invers. Dacă sunteți întrebați de un om obișnuit, vorbiți-i de un înțelept și invers."

Celebritatea lui a crescut, iar auditoriul se lărgea cu funcționari ai guvernului, literați confucianiști, taoiști și laici, care se reuneau în grupuri mari pentru a asculta cuvintele Maestrului:

Despre realitatea lui Buddha

"Sutra spune clar că trebuie să căutăm adăpost în Buddha care este în noi și nu menționează nicidecum să ne refugiem în alți Buddha, cu atât mai mult cu cât nu există alte locuri unde să mergem dacă nu aflăm adăpost în Buddha al nostru din interior". "În natura voastră există un Buddha, și acest Buddha este cel real. Dacă nu e adevărat că Buddha trebuie căutat în firea noastră, unde l-am putea afla pe Buddha cel adevărat? Nu vă îndoiiți că Buddha e în firea voastră, în afară de care nu poate exista nimic. Deoarece toate lucrurile sau fenomenele sunt produsul gândirii noastre. Sutra spune: **Țând activitatea mentală începe, diferite obiecte există; când activitatea mentală încetează, diferitele obiecte nu mai există**".

Despre non-dualitate

"Din toate lucrurile nimic nu este real; de aceea ar trebui să ne eliberăm de conceptul realității obiectelor. Oricine crede în realitatea obiectelor, e legat de acest concept care e iluzoriu. Cel care află realitatea în el însuși, știe că adevăratul spirit trebuie căutat în afara fenomenelor iluzorii".

"Nu există diferență între un om iluminat și un ignorant. Ceea ce constituie deosebirea, e că unul își dă seama, iar celălalt nu".

"Patima se ivește când apare falsul. De îndată ce gândirea e corectă, patima dispare. Când nu ai gânduri, nici juste, nici false, nu mai rămâne decât puritatea transparentă".

"Cel ce merge pe Cărare ar trebui să se elibereze de toate gândurile, de cele bune, ca și de cele rele".

Despre meditație și asceză

"În școala noastră, a medita înseamnă a dobândi o libertate absolută, a nu fi tulburat mental, oricare ar fi împrejurările exterioare, bune sau rele. A medita înseamnă a realiza, în interior, seninătatea propriei noastre naturi".

"A căuta Iluminarea în afara lumii, este ca și cum ai căuta coarne la un iepure".

"Concentrarea spiritului pentru a contempla puritatea este o infirmitate".

"A te sili să fii tot timpul în postura de meditație este, din punct de vedere logic, fără folos".

"De ce i-am impune trupului nostru fizic suferința posturii de meditație?"

Despre ființele realizate

"Celor ce au realizat propria lor natură, nu le pasă să formuleze vreun sistem, sau să se lipsească de așa ceva. Ei au deplina libertate să vină și să plece, căci s-au eliberat de toate obstacolele și de toate piedicile. Acționează în chipul potrivit după cum o cer împrejurările. Dau răspunsurile potrivite, după temperamentul celui care întreabă. Ating eliberarea, puterile psihice și Concentrarea supremă (Samadhi) care îi face capabili să îndeplinească, cu plăcere, sarcina universală arzătoare, ca și cum nu ar fi decât un joc. Așa sunt cei care au realizat propria lor natură".

Împărăteasa Tsai Tsen l-a invitat pe maestrul de meditație să vină la palatul imperial pentru a sfătui guvernul, dar Huei-Neng a refuzat invitația pentru motive de sănătate. De altfel viața sa urma să se stingă curând. Înainte de a-și părăsi discipolii care erau mișcați până la lacrimi, i-a strâns laolaltă pentru a le da ultimele recomandări și a rostit ultimele sale cuvinte:

"El, omul ideal,
Imperturbabil și nepăsător,
Nu practică nici o virtute.
Fiind stăpân pe sine fără patimă,
Nu comite nici un păcat.
Calm și tăcut, abandonează
Ceea ce vede și ceea ce aude.
Egal și drept,
Gândirea sa nu se atașează de nimic".

După ce a rostit acestea, s-a așezat plin de respect până la a treia veghe de noapte. Atunci le-a spus, deodată, discipolilor: "Plec acum", apoi a murit imediat. În acel moment, în camera lui s-a răspândit un parfum ciudat și a apărut un curcubeu lunar, părand să unească cerul și pământul.

ORIENTALISMUL LUI BRÂNCUȘI

Simbolurile primare de origine orientală în opera lui Brâncuși

Stâlpul, Oul, Pasărea, Cuplul, Țestoasa, teme dominante în universul plastic brâncușian fac parte dintre simbolurile primare ale lumii întrucât sunt prezente din preistorie pe tot teritoriul Eurasiei, în Africa, Australia și chiar America precolumbiană. Brâncuși le-a descoperit însă în formele arhetipale indiene, pe baza cunoașterii adânci a folclorului românesc și a artei noastre tradiționale. De ce atât Brâncuși cât și Eminescu s-au apropiat cu atâta aviditate și interes de cultura indiană? Ambii, artiști de geniu, au găsit în gândirea simbolică indiană, exprimată în textele vedice acele sensuri profunde care stau la temelia gândirii arhaice a popoarelor și deci și a poporului nostru. Originalitatea lui Brâncuși care-l singularizează în ansamblul generației sale, constă în felul în care el concepe noul: spre deosebire de colegii săi, preocupați să descopere un limbaj inedit și personal, Brâncuși nu concepe noul ca o gândire a unui limbaj original, ci ca o regăsire a celui original. Pentru el, deci, originalul înseamnă descoperirea originarului: "ne regăsim cu toții la sfârșitul unei mari epoci și este necesar să ne reîntoarcem la începutul tuturor lucrurilor și să regăsim ceea ce s-a pierdut" - scria marele artist.

Se știe afinitatea lui Brâncuși pentru lumea indiană. S. Geist vorbea de fascinația exercitată asupra operei lui Brâncuși de piesele orientale expuse în muzeul Guimet pe care artistul român îl frecventa cu aviditate prin 1904-1907. Acest contact a lăsat, se pare, o amprentă în unele opere celebre ca Domnișoara Pogany sau Sărutul. Sunt cunoscute, de asemenea, pasiunea lui Brâncuși pentru poetul tibetan Milarepa și mai ales pentru biografia acestuia, care semăna întrucâtva cu a sa, ca și proiectul templului buddhist de la Indore, care l-au adus pe Brâncuși în 1937 chiar pe pământul Indiei. Năzuința către absolut ca stil al culturii și al artei se întruchipa major în acest colț al lumii. "Nicăieri nu vom surprinde așa de aproape tendința spre absolut ca în cultura indică" - spunea Lucian Blaga. După Eminescu, Brâncuși și Blaga, Mircea Eliade va întâlni India în același context al structurilor simbolice. Deși a aparținut unei generații care pune accent pe specificul național al creațiilor folclorice, Mircea Eliade a înțeles că ceea ce ne este propriu și ne diferențiază în contextul european aparține în fapt unui anumit fond tradițional de valori universale. El semnalează nevoia cercetării gândirii simbolice pentru o valorificare a stratului folcloric al culturii noastre "incontestabil superior tuturor". Interesant este că proiectul templului din Indore, formele plastice propuse de Brâncuși, multe din ele inspirate din folclorul românesc, intrau în perfectă concordanță cu tradiția sacră a arhitecturii indiene.

Marile teme ale sculpturii brâncușiene pe care le-am amintit participă la câmpul simbolic al reprezentărilor cosmogonice, prezente în textele vedice. Imaginile actului cosmogonic exprimă paradoxul trecerii de la unitatea absolutului infinit la pluralitatea și finitudinea lumii noastre. Actul transcenderii este reparcurgerea, în sens invers, a drumului pe care s-a desfășurat cosmogonia: individul căzut în timp și în finitudine, caută să dobândească starea de unitate și plenitudine a ființei precosmogonice. Pentru Brâncuși, realitatea adâncă a lumii era "naturalitatea", gândirea alegorică, esența ascunsă în material. Raportarea formei plastice atât la esență cât și la simbol îi impune lui Brâncuși soluții originale. Pentru a scoate esențele din invizibil nemanifestat și a le transpune într-un vizibil străin de apartenențele empirice, autorul a ales soluția transpoziției lor în tipare simbolice. A ales de pildă ovoidul impunându-l ca formă peste chipul omului, peste trupul păsării sau țestoasei. Prezența simbolului cosmogonic în înfățișarea oricărei entități, face ca esența cosmică să se confunde cu esența entității. Pentru prima oară în arta europeană se realizează unitatea acestor două esențe, prin tendința spre absolut, "spre stihial, a artei brâncușiene", având drept valori dominante simbolul, abstractul, stilizatul.

Să încercăm să pătrundem în hermeneutica brâncușiană oprindu-ne doar la cea mai celebră și discutată capodoperă brâncușiană: Coloana fără sfârșit.

Coloana fără sfârșit este, așa cum arăta și Mircea Eliade, o imagine a Axei lumii (axis mundi), temă mitică, reperabilă în preistorie, de care artistul a luat cunoștință prin intermediul "Coloanei cerului" din folclorul național românesc. La indieni există stâlpul cosmic (Stambha sau Skambha), stâlpul ritual (Yupa), stâlpul casei (Sthuna), cu precise echivalențe și în arta noastră. În Rig-Veda se vorbește de stâlpul de aur (la noi copacul de foc), care străbate vertical întunericul precosmogonic, închipuind lumina solară din care ia naștere viața, lumea și absolutul. Un cântec românesc cuprinde o invocare a soarelui: "zvârle raze pe pământ/stâlpi de aur să se facă". Metalizarea galbenă a Coloanei fără sfârșit a lui Brâncuși de la Târgu Jiu se raportează la această coloană sau copac de foc prezent și în textele vedice și în folclorul nostru.

Tema arhaică universală a coloanei a supraviețuit pe teritoriul nostru ca nicăieri în Europa prin participarea noastră neîntreruptă la edificiul spiritual al neoliticului. Continuitatea noastră istorică într-un spațiu, marcat de cea mai veche și puternică cultură a neoliticului din Europa, explică de ce cultura noastră sâtească păstrează mai viu ca oriunde simbolul coloanei cosmice, care este mai vechi decât simbolul arborelui vieții aparținând unei mitologii vegetale legate de începuturile culturii agricole de care vorbea Romulus Vulcănescu. Nici copacul de foc nu se identifică cu coloana infinită, așa cum

precizează P. Mus: "Nu există decât mitul cosmic, ordinea cosmică pe care soarele nu face decât să o reflecteze". Coloana fără sfârșit brâncușiană nu trebuie să fie asimilată copacului de foc, și diverselor tipuri de "stâlpi" care marchează crugul soarelui și al timpului cosmic (stâlpii echinocșiali). Coloana brâncușiană este simbolul drumului ascensional spre infinit, simbol asociat cu al păsării de aur (măiastra) sau al săgeților prezente în Upanișade ca o reprezentare a omului către absolut, care este un drum al Sinelui (Atman) către Marele Sine (Brahman).

Prof. dr. Tudor Opreș

WILLIAM BLAKE

FILOSOOF, POET ȘI ARTIST ILUMINAT

În sânul acestui monstru rece în care s-a transformat Occidentul, produs al unei activități orientate exclusiv către "canalul drept" al ființei umane, suferim cu toții de inhibiția "canalului stâng": contemplația, poezia, savoea suspendării timpului, toate aceste valori care sunt izvor de bucurie, au devenit impracticabile.

În acest context, artistul sau poetul - însărcinat de zei "să exprime emoțiile universale", după formula lui Tagore - suferă mai mult decât oricare altul. Confruntat cu ostilitatea sau cu indiferența generală, simțindu-se persecutat, el nu întârzie să lunece și să se rătăcească în Subconștient, care e plasat pe povârnișul său natural.

Baudelaire, Rimbaud, suprarealiștii, Van Gogh, Gauguin, etc. toți poeții și artiștii "căutători" contemporani și de odinioară, s-au pierdut și înecat în mlaștina Subconștientului. Cei ce s-au menținut la suprafață au suportat frământările disperării și revoltei...

În această pădure lovită de trăsnet, unul singur a rămas în picioare, limpede și transparent; unul singur și-a trăit viața simplă și dreaptă ca un I, neabătându-se deloc de la idealul spiritual care îl stăpânea, neadmițând nici un compromis: el a fost William Blake.

Cu toate acestea, și el a "mers șerpuiind pe cremenile Zorilor", și el a explorat abisurile sufletului... și el a cules neînțelegerea, adică ostilitatea generală...

"Trebuie să fi plâns în singurătatea sa... Nu putea fi recunoscut, era imposibil. Spirite atât de primitive nu puteau primi ceva atât de sublim și de măreț.

(...) Dar știam cine era, ce făcea și de ce se afla acolo... Nu se cunosc prea multe despre acest subiect, căci nu se poate înțelege din cărți ce a reprezentat el. Era manifestarea lui Bhairava, pe care voi îl numiți Arhanghelul Mihail și a Sf. Gheorghe, care este protectorul Angliei. De aceea a trebuit să se încarneze, iar rolul lui era să vorbească despre Divin, în mod deschis și fără teamă". (Shri Mataji, Paris, 1 martie 1987).

"Când Iisus a murit, eram alături". "Socrate eram eu... în fine, ceva ca un frate. Trebuie că am stat de vorbă împreună. Ca și cu Iisus Christos. Am o amintire vagă că l-am cunoscut". Așa vorbea, în timpul unei conversații, cel care era numit "Blake nebunul".

Născut la Londra, la 28 noiembrie 1757, în familia modestă a unui negustor de mărunțișuri, William Blake a fost un copil visător, bântuit - de la vârsta de patru ani - de viziuni cerești (copac cu îngeri, etc.) pe care le povestea tatălui său care era scandalizat. Fiind atras de desen și de gravură, tatăl l-a încredințat diversilor maeștri pentru a-i permite o formație de gravor, meserie pe care o va exercita toată viața.

Dar particularitatea lui William Blake rezida în personalitatea lui, care dezvăluia o natură "ne" sau "supra-umană"... Se afla mereu într-un plan supranatural, fără ca pentru aceasta să înceteze a trăi normal, adică să muncească și să iubească potrivit "dharmei" celei mai naturale și mai transparente.

După cum spunea el însuși, se afla "zi și noapte la porunca trimișilor cerești". Pentru el, Arta nu era un scop în sine, ci un mijloc de a transmite lumii oarbe, viziunile care îi erau hărăzite ca unui favorit.

Ceea ce vedea sau auzea din lumea de dincolo, el desena și consemna în scris, fără a aduce nici o modificare, ceea ce explică o anumită "imperfecțiune", un anume amestec în forma și în fondul operelor sale - mai cu seamă scrise - care ne derutează și uneori ne indispun dacă le abordăm dintr-un unghi pur artistic sau literar...

Dar nu ar trebui să o uităm pe cea care cu blândețe, răbdare și admirație, l-a susținut până în pânzele albe pe credinciosul ei soț, în muncă dar și sub raport moral... În ultimul ceas al vieții, "iubita lui

Katherine" cum își numea soția, i-a ținut mâna pentru a-l ajuta să moară, așa cum i-o ținuse de atâtea ori pentru a-l susține când era bântuit de viziuni.

William Blake s-a stins cântând, pe o muzică de el compusă - căci era și muzician - psalmi, ai căror slove, spunea el, nu îi aparțineau, ci veneau din ceruri...

"Negația trebuie distrusă pentru a răscumpăra Contrariile.

Negația este spectrul. Puterea de a raționa se află în om.

Aceasta este o iluzie, un corp străin, altoit pe un Spirit nemuritor.

Iată Eul ce trebuie distrus pentru totdeauna.

Spre a purifica fața Spiritului meu prin scrutarea de sine,

Spre a mă scălda în apele viei, spre a mă spăla de Inuman,

Vin, întru negația mea însumi și exaltarea inspirației,

Pentru a respinge demonstrația și a o strivi sub Credința în Mântuitorul nostru..."

François Folsheld

© 2001 Sahaja Yoga România

www.sahajayoga.ro